

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Aan Provinciale Staten

Ons kenmerk
PZH-2017-615073036
DOS-2007-0007332

Bijlagen

-

Onderwerp

Vlietland inclusief Meeslouwerplas (status visie
Witteveen + Bos)

Geachte Statenleden,

In vervolg op onze brief van 21 februari 2017 en de brief van gedeputeerde Weber van 15 maart 2017 informeren wij u hierbij nader over de ontwikkelingen rondom provinciaal recreatiegebied Vlietland.

Wij gaan hieronder ook in op verschillende aspecten die tijdens de insprekbijdragen naar voren zijn gebracht in de Statencommissie Verkeer en Milieu van 30 augustus 2017. Tevens wordt de status van de visie Witteveen + Bos over geluidwerende voorzieningen tussen de Rijksweg A4 en Vlietland aangegeven een en ander zoals toegezegd in de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling van 6 september 2017.

Woord vooraf

Onder de benaming 'Vlietland' gaan verschillende onderwerpen schuil en wordt er over uiteenlopende onderwerpen gesproken. Het gaat hierbij telkens om te onderscheiden onderwerpen of om ontwikkelingen die qua uitvoering gescheiden van elkaar plaatsvinden. Het betreft de aanleg van de Rijnlandroute, het project 'Herinrichting Meeslouwerplas' en de uitgifte van grond aan Recreatiecentrum Vlietland B.V. (RCV) voor de ontwikkeling van recreatiewoningen in het gebied.

Deze ontwikkelingen krijgen in Vlietland nu hun (verdere) beslag. Die samenloop biedt ons de gelegenheid om de verschillende onderwerpen thematisch nader te belichten. Hierbij geldt wel dat wij aan de verdere ontwikkeling van Vlietland een overkoepelend belang toekennen. De alomvattende vaststellingsovereenkomst die wij inmiddels daartoe met RCV hebben gesloten regelt ook het onderwerp van de geluid- en zichtwerende voorzieningen in het gebied.

RCV is eerstverantwoordelijke voor die ontwikkeling en daarmee eerstbelanghebbende bij een goede regeling. Die is er nu. Het feit dat er tussen de provincie en RCV wederzijdse instemming is ten aanzien van geluid- en zichtwerende voorzieningen maakt dat dit onderwerp in een ander daglicht is komen te staan. In het bijzonder betekent dit voor ons dat andersluidende (interpretaties van) afspraken uit het verleden en/of verdere- of aanvullende maatregelen met betrekking tot geluidwerende voorzieningen niet meer aan de orde zijn. Dit sluit aan bij gevoerde gesprekken en gemaakte afspraken met gemeenten en RCV.

Ontwikkeling recreatiewoningen

Bestemmingsplan Vlietland Noordoost

Het bestemmingsplan Vlietland Noordoost voorziet in de ontwikkeling van het gebied met 223 recreatiewoningen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken hebben wij in reeds 2006 een erfpachtovereenkomst met RCV gesloten.

Op 20 juni 2017 zijn na uitvoerige onderhandelingen met RCV afspraken gemaakt (en ondertekend). Deze afspraken hebben inmiddels geleid tot de hiervoor genoemde vaststellingsovereenkomst.

Onderdeel van die overeenkomst is dat de grond voor de recreatiewoningen op korte termijn aan RCV in erfpacht wordt uitgegeven. De ontstane situatie met betrekking tot de Meeslouwerplas heeft ertoe geleid dat met RCV een alternatieve overeenkomst is gesloten over te realiseren geluidwerende voorzieningen. Het accent is daarbij komen te liggen op geluid- en zichtwerende maatregelen in het noordoostelijke (intensief gebruikte) deel van Vlietland. Die situatie komt overeen met het beeld waarvan u eerder door RCV zelf op de hoogte bent gebracht. Wij verwijzen naar de insprekbijdrage van de heer A.S. Carpentier Alting in de Statencommissie Verkeer en Milieu van 23 november 2016 en de daarbij gepresenteerde -door RCV gewenste- situatie in het noordoosten van Vlietland.

Onderdeel van de afspraken met betrekking tot deze wallen is dat de provincie in Vlietland tussen de Jan Bakkersloot en de Vinkesloot een aarden wal aanlegt van 1,5 meter boven de hoogte van de A4 ter plaatse. In het bomencompensatieplan, verderop in deze brief nader beschreven, is rekening gehouden met deze wal. De aanleg van overige grondwallen en van een eventuele verhoging boven de 1,5 meter komt voor rekening en risico van RCV als onderdeel van de ontwikkeling van de recreatiewoningen.

De vaststellingsovereenkomst met RCV schept duidelijkheid. Dit is van belang voor de toekomstige overdracht van Vlietland.

Rijnlandroute, bomenkap en compensatie

Bomencompensatieplan

Vanwege de aanleg van de Rijnlandroute heeft op verschillende plekken in Vlietland noodzakelijke bomenkap plaatsgevonden waarvoor een herplantplicht geldt.

Om de verschillende herplantverplichtingen goed op elkaar af te stemmen is in nauwe samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg, Gasunie en Staatsbosbeheer gewerkt aan een bomencompensatieplan. Dit compensatieplan is nu gereed en als zodanig op 2 november jl. in de Bestuurlijke Afstemminggroep Rijnlandroute met instemming ontvangen. Over het bomencompensatieplan heeft -eveneens op 2 november- een raadspresentatie plaatsgevonden naar aanleiding waarvan vragen zijn beantwoord. Voor alle overige belangstellenden is er op 8 november een informatieavond georganiseerd.

Het plan is een integrale benadering van de herplant door Gasunie en Comol 5. Een zo snel mogelijke herplant van de te compenseren bomen na uitvoering van de werkzaamheden geldt als uitgangspunt waarbij de eerste fase van het plan zich richt op het beperken van het zicht op de Rijksweg A4 door middel van het herstellen van een bosrand. Hierbij wordt tevens de jonge aanplant hersteld die in 2013 bij wijze van herplant na kap heeft plaatsgevonden.

Met het bomencompensatieplan wordt een duurzaam bosbestand bereikt en worden er belangrijke ecologische en recreatieve waarden aan Vlietland toegevoegd. Dit gebeurt onder andere door de aanleg van een bijenlint, het toevoegen van gradiënten (opbouw) in de beplanting en door een routegerichte beleving door wegbegeleidende beplanting.

Relatie met beheer

Het bomencompensatieplan legt verder de relatie met het beheer van Vlietland. Op grond van het beheerplan voor Vlietland wordt een deel van het bosareaal van Vlietland over een periode van 10 jaar omgevormd. Die fasering biedt de mogelijkheid om samen met de gemeente de verder invulling af te spreken. Waar mogelijk (en passend) kan daarbij in voorkomend geval worden ingespeeld op verdere wensen van de gemeente.

De gekapte bomen in het noordoosten van Vlietland waren in ecologisch en recreatief opzicht van matige waarde. Het betrof hier voornamelijk populieren aan het eind van hun levensduur. Met de uitvoering van het bomencompensatieplan is hier een voortvarende start gemaakt met de omvorming van het bosareaal waardoor verder (bosvaksgewijs) ingrijpen door Staatsbosbeheer hier later niet meer nodig is. Ook wordt -waar mogelijk- met het bomencompensatieplan 'ingespeeld' op de essentaksterfte die in Vlietland optreedt.

Bomenkap, geluid en geluidwerende voorzieningen

Als gevolg van de bomenkap is ook de aandacht voor geluid en voor geluidwerende maatregelen toegenomen. Daarbij klinkt de roep om geluidwerende maatregelen tussen Vlietland en de Rijksweg A4.

Voor dit onderwerp vinden wij het van belang om erop te wijzen dat er in Vlietland voor wat betreft de toekomstige ontwikkelingen in het gebied geen sprake is van geluidgevoelige bestemmingen in de zin van de Wet geluidhinder. Ook de bouw van 223 recreatiewoningen op grond van het vigerende bestemmingsplan is in die zin niet geluidgevoelig. De woningen in Voorschoten (langs de Vliet) blijven, ook met de verbreding en asverlegging van de A4, binnen de normen voor de geluidbelasting.

Bomenkap en geluid

Door sommigen is aangegeven dat er door de bomenkap sprake is van een toename van geluid in Vlietland. De bomenkap en een eventuele toename van het geluid staan evenwel niet in een directe relatie tot elkaar. Zo is de aan- of afwezigheid van bomen geen factor in geluidberekeningen. Ook de uitgevoerde bomenkap in het noordoosten van Vlietland is niet van invloed (geweest) op het geluidniveau in Vlietland of Voorschoten. Het gekapte areaal is daarvoor van veel te geringe omvang.

Geen overschrijding geluidsnormen

In het kader van de Rijnlandroute is uitvoerig stil gestaan bij geluid. Hierbij is ook rekening gehouden met de autonome ontwikkeling (toename) van het verkeer op Rijksweg A4. Door het treffen van bronmaatregelen zoals 'ZOAB' wordt er bij de verbreding (asverlegging A4) voor gezorgd dat geluidsnormen langs de A4 niet overschreden.

Extensieve recreatie

Vlietland wordt voor een belangrijk deel langs de Rijksweg A4 gebruikt voor extensieve recreatie. Er is voor ons geen aanleiding voor het nemen van aanvullende of verdergaande maatregelen ten aanzien van het geluid van de Rijksweg A4 in Vlietland. In die zin verwijzen wij naar de uitspraak van de Raad van State van 19 augustus 2015 over het Tracébesluit A4. In die uitspraak heeft de Raad van State ten aanzien van de geluidbelasting in Vlietland geoordeeld dat [de minister] in redelijkheid ertoe heeft kunnen besluiten geen maatregelen, zoals een geluidscherm, voor te schrijven ter beperking van de geluidbelasting op het recreatiegebied Vlietland of op de geplande 223 recreatiewoningen (en ook overigens geen verdere inpassingsmaatregelen op te nemen).

De A4 betreft een Rijksweg. Er geldt ten aanzien van Vlietland geen enkele verdergaande (juridische) noodzaak tot het treffen van geluidwerende voorzieningen. Voor zover insprekers van mening zijn dat de provincie bij de Rijksweg A4 een verderstreckende verantwoordelijkheid heeft dan delen wij die gedachte niet.

Herinrichting Meeslouwerplas

Geen realisatieverplichting voor de provincie

Het voorgaande neemt niet weg dat wij in 2009 een privaatrechtelijke overeenkomst hebben gesloten waarin de aanleg (door BAM) van geluidwerende voorzieningen tussen de A4 en Vlietland zijn benoemd.

Financieel voorwaardelijk

De aanleg van deze voorzieningen was financieel voorwaardelijk en zou worden betaald uit de opbrengst van bagger en stort in de Meeslouwerplas. Over dit onderwerp hebben wij u eerder geïnformeerd bij wijze van antwoorden op statenvragen, meer in het bijzonder verwijzen we naar onze antwoorden op de statenvragen met nummer 3071 en meer recent 3322.

Bij dit onderwerp is het van belang dat de aanleg van deze voorzieningen was gebaseerd op een initiatief van marktpartijen, waaronder RCV en de betrokken natuur- en milieuorganisaties. Het betrof hier wensen van de initiatiefnemers op basis van het hiervoor bedoelde, specifieke verdienmodel. De geluidwerende voorzieningen waren niet gebaseerd op enige noodzaak of een (wettelijke) plicht tot aanleg van deze voorzieningen.

Naar aanleiding van dit initiatief heeft op basis van een aanbod van BAM contractvorming plaatsgevonden. Om aan de betrokken initiatiefnemers tegemoet te komen is voor hen een zogenoemd derdenbeding opgenomen. RCV en verschillende natuur- en milieuorganisaties zijn daarmee partij geworden bij de overeenkomst tussen de provincie en BAM. Zij kunnen zo bijvoorbeeld aan de rechter om nakoming van de afspraken vragen. Hierbij past een opmerking. De betrokken partijen zijn partij zijn geworden bij de overeenkomst zoals die in zijn volle omvang luidt. Hier is dat inclusief de financiële voorwaardelijkheid ten aanzien van de aanleg van geluidwerende voorzieningen.

Ijkmomenten en bijgestelde uitvoering

Verder is van belang dat het contract met BAM voorziet in zogenoemde ijkmomenten. Deze ijkmomenten maken het mogelijk om prioriteiten ten aanzien van de uitvoering anders af te spreken. Omdat de uitvoering van het project Meeslouwerplas nu al sinds 2014 volledig stil ligt hebben wij de afweging gemaakt om nu vol in te zetten op de verbetering van de oeverstabiliteit. Om die doelstelling was het bij de verondieping van de Meeslouwerplas primair te doen. Bij deze afweging hebben wij ons rekenschap gegeven van de positie van alle betrokken partijen. Dit heeft -naast het verbeteren van de oeverstabiliteit- geleid tot nadere afspraken over verbeteringen in het gebied, zoals de aanleg van het krekplan en eufotische zones. Ook met de bijgestelde uitvoering worden (mede) ten behoeve van de betrokken natuur- en milieuorganisaties nog steeds belangrijke kwaliteiten aan Vlietland worden toegevoegd.

De ontstane situatie heeft verder ook geleid tot een alternatieve overeenkomst met RCV ten aanzien van geluidwerende voorzieningen. Hiervoor hebben wij al op die afspraken met RCV gewezen.

Ruimtelijk kader en Visie geluidwerende voorzieningen A4 Vlietland

Geluidwerende voorzieningen zijn *niet* in het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Leidschendam-Voorschoten opgenomen. Voor de aanleg en inpassing van eventuele geluidwerende voorzieningen is een afzonderlijke ruimtelijke procedure van de gemeente nodig.

In een door de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg aangenomen motie wordt het college van B&W opgedragen te komen tot integraal landschappelijk goed ingepast plan met betrekking tot geluidwerende voorzieningen. Naar aanleiding van deze motie heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Op basis van dit overleg is de afspraak gemaakt dat de provincie in het kader van het project 'Herinrichting Meeslouwerplas' het voortouw zou nemen bij het laten opstellen van een visie op de landschappelijke inpassing van geluidwerende voorzieningen.

De opdracht hiervoor is namens ons vervolgens verleend aan onderzoeks- en adviesbureau Witteveen + Bos.

Ter uitvoering van de opdracht heeft Witteveen + Bos haar visie opgesteld. Deze visie (op landschappelijke inpassing) is door de provincie in haar faciliterende rol op 6 april 2017 aan de gemeente toegezonden.

Status van de Visie Witteveen + Bos

Zoals gezegd is voor de aanleg van eventuele geluidwerende voorzieningen een afzonderlijke ruimtelijke procedure van de gemeente nodig. De gemeente kan de visie bij een eventuele vergunningsaanvraag gebruiken als afwegingskader voor de landschappelijke inpassing van geluidwerende voorzieningen. De gemeente is hiertoe niet verplicht. Ook een eigen onderzoek van de gemeente of een landschappelijke onderbouwing van een aanvragende partij kan daarvoor worden gebruikt. Als de gemeente van mening is dat de visie van Witteveen + Bos niet -of niet in voldoende mate- aan de motie van de gemeenteraad tegemoet komt, staat het haar vrij om nader - of aanvullend onderzoek te doen. De visie van Witteveen + Bos is in die zin geen eigenstandig (beleids-)document van de provincie en geen dwingend format voor de gemeente.

Op dit moment is er van enige vergunningsaanvraag voor geluidwerende voorzieningen geen sprake. Als het tot een ruimtelijke procedure komt waarbij met een goede ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan dan zullen alle betrokken belangen door middel van de verschillende rechtsbeschermingsmomenten (zienswijze op ontwerpbesluit, beroep en hoger beroep) gewaarborgd worden. In een dergelijke procedure zal blijken in welke zin de visie Witteveen + Bos een rol speelt.

Wij hoeven over de visie geen standpunt in te nemen. Het is aan de gemeente om in haar rol als bevoegd gezag in voorkomend geval alle aspecten bij de besluitvorming over geluidwerende voorzieningen te betrekken.

In retrospectief

Deze brief is voor ons aanleiding geweest om bij de 'Herinrichting Meeslouwerplas' stil te staan bij hoe zaken in het verleden zijn gelopen.

Bij de communicatie bij de start van het project in 2009 zijn vooral de 'successen van het moment' gevierd. Daarbij is onvoldoende aandacht geweest voor de financieel voorwaardelijke kant van het verhaal. Die communicatie in het begin heeft de (hoge) verwachting ten aanzien de aanleg van een geluidsschermbank in de hand gewerkt.

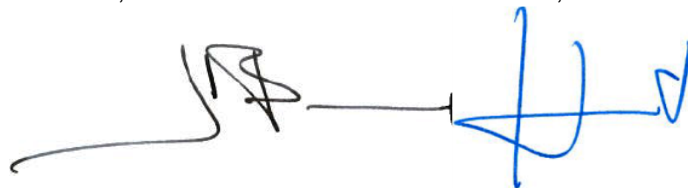
Tot slot

De inhoud van deze brief geldt voor ons als uitgangspunt voor de beantwoording van de brieven van de gemeenten Leidschendam-Voorburg van 30 en 31 mei 2017 en Voorschoten van 8 juni 2017. Van deze antwoordbrieven ontvangt u na verzending een afschrift.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Afschrift aan:

- B&W gemeente Leidschendam-Voorburg
- B&W gemeente Voorschoten